

# Cvičenie 6 - Minimalizácia DKA, ekvivalencie stavov

Ing. Viliam Hromada, PhD.

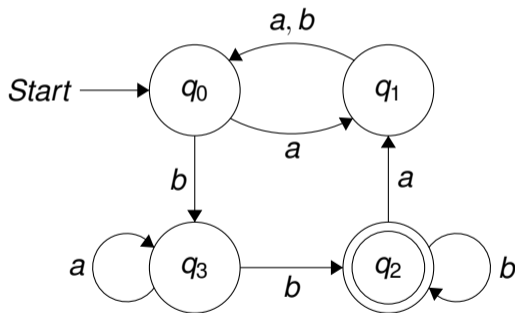
C-510  
Ústav informatiky a matematiky  
FEI STU

`viliam.hromada@stuba.sk`

4.11.2020

## Príklad 1

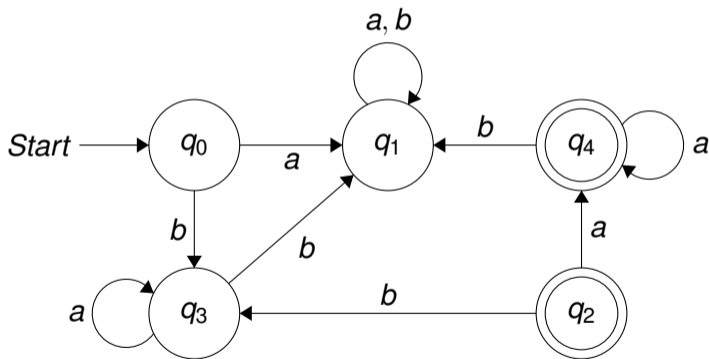
Nech je daný jazyk  $L$  nad abecedou  $\Sigma = \{a, b\}$  pomocou DKA, ktorý ho akceptuje. Zistite, či  $L = \emptyset$ .



- Ako bolo povedané na prednáške, ak máme zistiť, či  $L = \emptyset$ , tak v prípade, že je  $L$  daný ako DKA, je potrebné zistiť, či v automate existuje cesta z počiatočného stavu do niektorého z akceptačných stavov.
- Nájdeme všetky stavy dosiahnuteľné z počiatočného stavu  $q_0$ :
  - $\{q_0\}$
  - z  $q_0$  vieme dosiahnuť aj  $q_1$ , aj  $q_3$ , takže dosiahnuteľné sú aj  $\{q_0, q_1, q_3\}$
  - z  $q_3$  vieme ďalej dosiahnuť  $q_2$ , takže dosiahnuteľné sú  $\{q_0, q_1, q_2, q_3\}$
- Keďže medzi dosiahnuteľnými je aj stav  $q_2$ , ktorý je akceptačný, tak automat určite akceptuje nejaký reťazec, a teda  $L \neq \emptyset$

## Príklad 2

Nech je daný jazyk  $L$  nad abecedou  $\Sigma = \{a, b\}$  pomocou DKA, ktorý ho akceptuje. Zistite, či  $L = \emptyset$ .



- Nájdeme všetky stavy dosiahnuteľné z počiatočného stavu  $q_0$ :
  - $\{q_0\}$
  - z  $q_0$  vieme dosiahnuť aj  $q_1$ , aj  $q_3$ , takže dosiahnuteľné sú aj  $\{q_0, q_1, q_3\}$
  - Z  $q_1$  alebo  $q_3$  vieme ďalej dosiahnuť zase len  $q_1$  alebo  $q_3$ , teda všetky stavy dosiahnuteľné z  $q_0$  sú  $\{q_0, q_1, q_3\}$
- Keďže medzi dosiahnuteľnými stavmi z  $q_0$  nie je **žiadne akceptačné stav**,  $L = \emptyset$  a automat neakceptuje žiadne reťazce.

## Príklad 3

Nech je daný jazyk  $L$  nad abecedou  $\Sigma = \{a, b\}$  pomocou regulárneho výrazu  $R = (a + b)^*\emptyset b$ , ktorý ho popisuje. Zistite, či  $L = \emptyset$ .

Máme 2 možnosti:

- Alebo sa nám to podarí povedať priamo z regulárneho výrazu,
- Alebo z výrazu zostrojíme konečný automat, na ktorý aplikujeme hľadanie cesty z počiatočného stavu do akceptačného stavu.



Regulárny výraz  $(a + b)^* \emptyset b$  pozostáva zo zret'azenia 3 menších regulárnych výrazov:

- $(a + b)^*$
- $\emptyset$
- $b$

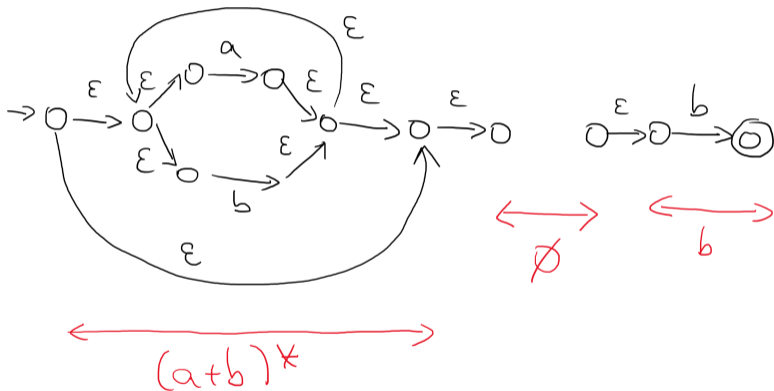
Kľúčové je uvedomiť si, čo znamená **zret'azenie**. V zret'azení  $\emptyset b$  chceme vytvárať reťazce tak, že:

- Ich prvá časť je reťazec z  $\emptyset$  — čo je nezmysel!
- Ich druhá časť je  $b$ .

Preto zret'azenie hocijakého regulárneho výrazu s  $\emptyset$  je **vždy**  $\emptyset$ . Teda aj regulárny výraz  $(a + b)^* \emptyset b$  sa dá upraviť na **ekvivalentný** výraz  $\emptyset$ . A ten ako vieme popisuje prázdny jazyk. Preto v tomto prípade je odpoveďou, že jazyk je prázdny, teda  $L = \emptyset$ .



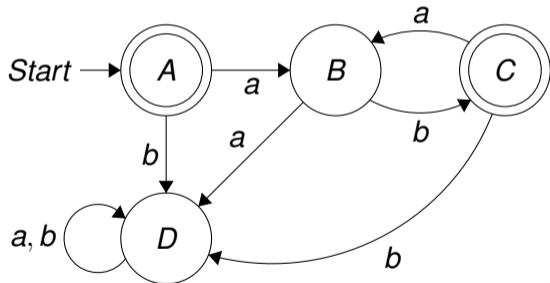
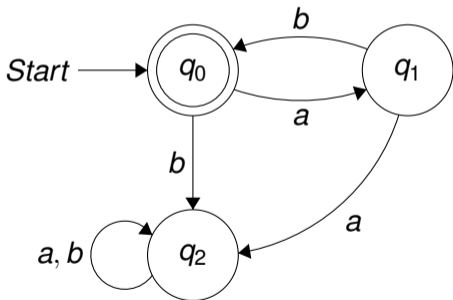
Alternatívne by sme najprv vytvorili automat z regulárneho výrazu  $(a + b)^* \emptyset b$ . Ten by vyzeral nasledovne. Je zrejmé, že už v tomto  $\varepsilon$ -NKA neexistuje cesta z počiatočného do akceptačného stavu. Takže jazyk je prázdny.





## Príklad 4

Pre 2 uvedené DKA zistite, či platí, že akceptujú rovnaké jazyky. Nech automat so stavmi  $\{q_0, q_1, q_2\}$  je automat  $A_1$ , automat so stavmi  $\{A, B, C, D\}$  je automat  $A_2$ . Zistite teda, či  $L(A_1) = L(A_2)$ .



Ako bolo povedané na prednáške, zistíme, ktoré stavy sú ekvivalentné. Na základe tejto znalosti potom vieme povedať, či sú jazyky akceptované automatmi rovnaké. Budeme teda vyplňať tabuľku ekvivalencie / odlišnosti stavov:

q1						
q2						
A						
B						
C						
D						
	q0	q1	q2	A	B	C

Na začiatku ako odlišiteľné stavy označíme všetky dvojice stavov, kde jeden stav je neakceptačný a druhý je akceptačný. To sú dvojice  $(q_0, q_1)$ ,  $(q_0, q_2)$ ,  $(q_0, B)$ ,  $(q_0, D)$ ,  $(q_1, A)$ ,  $(q_1, C)$ ,  $(q_2, A)$ ,  $(q_2, C)$ ,  $(A, B)$ ,  $(A, D)$ ,  $(B, C)$ ,  $(C, D)$

q1	X					
q2	X					
A		X	X			
B	X			X		
C		X	X		X	
D	X			X		X
	q0	q1	q2	A	B	C

Ďalej pokračujeme v nasledovnom štýle:

- Ak vieme, že  $(r, s)$  sú odlišiteľné stavy, tak potom aj:
- $(p, q)$  sú odlišiteľné stavy, ak pre nejaký symbol  $a$  platí, že  $\delta(p, a) = r$  a  $\delta(q, a) = s$ .
- Postupne teda v tabuľke vyberáme odlišiteľné stavy a na ich základe hľadáme ďalšie odlišiteľné dvojice, ktoré by sme do tabuľky vedeli pridať.
- Keď už nič pridať nevieme, tak skončíme a z tabuľky vidíme, ktoré stavy sú ekvivalentné a ktoré nie.



Odlíšiteľná dvojica :  $(q_0, q_1)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_0$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(q_0, a) = \emptyset$  (t.j. zo žiadnych)
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_1$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(q_1, a) = \{q_0\}$
  - Keďže do  $q_0$  sme nevedeli ísť na symbol  $a$ , tak tu sme nezistili nič.
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_0$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(q_0, b) = \{q_1\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_1$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(q_1, b) = \emptyset$
  - Keďže do  $q_1$  sme nevedeli ísť na symbol  $b$ , tak tu sme nezistili nič.
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(q_0, q_1)$ .

q1	X					
q2	X					
A		X	X			
B	X			X		
C		X	X		X	
D	X			X		X
	q0	q1	q2	A	B	C

Odlíšiteľná dvojica :  $(q_0, q_2)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_0$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(q_0, a) = \emptyset$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_2$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(q_2, a) = \{q_1, q_2\}$
  - Keďže do  $q_0$  sme nevedeli ísť na symbol  $a$ , tak tu sme nezistili nič.
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_0$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(q_0, b) = \{q_1\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_2$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(q_2, b) = \{q_0, q_2\}$
  - Vidíme, že  $(q_0, q_1)$  a  $(q_1, q_2)$  sú odlíšiteľné dvojice.
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(q_0, q_2)$ .



q1	X					
q2	X	X				
A		X	X			
B	X			X		
C		X	X		X	
D	X			X		X
	q0	q1	q2	A	B	C



Odlíšiteľná dvojica :  $(q_1, q_2)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_1$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(q_1, a) = \{q_0\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_2$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(q_2, a) = \{q_1, q_2\}$
  - Odlíšiteľné sú teda dvojice  $(q_0, q_1)$  a  $(q_0, q_2)$
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_1$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(q_1, b) = \emptyset$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_2$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(q_2, b) = \{q_0, q_2\}$
  - Tu nezískame nič.
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(q_1, q_2)$ .

q1	X					
q2	X	X				
A		X	X			
B	X			X		
C		X	X		X	
D	X			X		X
	q0	q1	q2	A	B	C

Odlíšiteľná dvojica :  $(q_1, A)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_1$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(q_1, a) = \{q_0\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $A$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(A, a) = \emptyset$
  - Tu teda nezistíme nič.
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_1$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(q_1, b) = \emptyset$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $A$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(A, b) = \emptyset$
  - Tu nezískame nič.
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(q_1, A)$ .



q1	X					
q2	X	X				
A		X	X			
B	X			X		
C		X	X		X	
D	X			X		X
	q0	q1	q2	A	B	C

Odlíšiteľná dvojica :  $(q_2, A)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_2$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(q_2, a) = \{q_1, q_2\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $A$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(A, a) = \emptyset$
  - Tu teda nezistíme nič.
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_2$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(q_1, b) = \{q_0, q_2\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $A$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(A, b) = \emptyset$
  - Tu nezískame nič.
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(q_2, A)$ .



q1	X					
q2	X	X				
A		X	X			
B	X			X		
C		X	X		X	
D	X			X		X
	q0	q1	q2	A	B	C

Odlíšiteľná dvojica :  $(q_0, B)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_0$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(q_0, a) = \emptyset$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $B$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(B, a) = \{A, C\}$
  - Tu teda nezistíme nič.
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_0$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(q_0, b) = \{q_1\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $B$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(B, b) = \emptyset$
  - Tu nezískame nič.
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(q_0, B)$ .



q1	X					
q2	X	X				
A		X	X			
B	X			X		
C		X	X		X	
D	X			X		X
	q0	q1	q2	A	B	C



Odlíšiteľná dvojica :  $(A, B)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $A$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(A, a) = \emptyset$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $B$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(B, a) = \{A, C\}$
  - Tu teda nezistíme nič.
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_0$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(A, b) = \emptyset$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $B$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(B, b) = \emptyset$
  - Tu nezískame nič.
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(A, B)$ .

q1	X					
q2	X	X				
A		X	X			
B	X			X		
C		X	X		X	
D	X			X		X
	q0	q1	q2	A	B	C

Odlíšiteľná dvojica :  $(q_1, C)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_1$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(q_1, a) = \{q_0\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $C$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(C, a) = \emptyset$
  - Tu teda nezistíme nič.
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_1$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(q_1, b) = \emptyset$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $C$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(C, b) = \{B\}$
  - Tu nezískame nič.
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(q_1, C)$ .



q1	X					
q2	X	X				
A		X	X			
B	X			X		
C		X	X		X	
D	X			X		X
	q0	q1	q2	A	B	C

Odlíšiteľná dvojica :  $(q_2, C)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_2$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(q_2, a) = \{q_1, q_2\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $C$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(C, a) = \emptyset$
  - Tu teda nezistíme nič.
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_2$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(q_2, b) = \{q_0, q_2\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $C$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(C, b) = \{B\}$
  - Vidíme, že odlíšiteľné dvojice sú  $(q_0, B)$  a  $(q_2, B)$ .
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(q_2, C)$ .



q1	X					
q2	X	X				
A		X	X			
B	X		X	X		
C		X	X		X	
D	X			X		X
	q0	q1	q2	A	B	C

Odlíšiteľná dvojica :  $(q_2, B)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_2$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(q_2, a) = \{q_1, q_2\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $B$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(B, a) = \{A, C\}$
  - Odlíšiteľné dvojice:  $(q_1, A), (q_1, C), (q_2, A), (q_2, C)$
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_2$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(q_2, b) = \{q_0, q_2\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $B$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(B, b) = \emptyset$
  - Odlíšiteľné dvojice: žiadne
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(q_2, B)$ .

q1	X					
q2	X	X				
A		X	X			
B	X		X	X		
C		X	X		X	
D	X			X		X
	q0	q1	q2	A	B	C



Odlíšiteľná dvojica :  $(B, C)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $B$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(B, a) = \{A, C\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $C$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(C, a) = \emptyset$
  - Odlíšiteľné dvojice: žiadne
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $B$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(B, b) = \emptyset$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $C$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(C, b) = \{B\}$
  - Odlíšiteľné dvojice: žiadne
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(B, C)$ .



q1	X					
q2	X	X				
A		X	X			
B	X		X	X		
C		X	X		X	
D	X			X		X
	q0	q1	q2	A	B	C

Odlíšiteľná dvojica :  $(q_0, D)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_0$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(q_0, a) = \emptyset$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $D$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(D, a) = \{B, D\}$
  - Odlíšiteľné dvojice: žiadne
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_0$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(q_0, b) = \{q_1\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $D$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(D, b) = \{A, C, D\}$
  - Odlíšiteľné dvojice:  $(q_1, A)$ ,  $(q_1, C)$ ,  $(q_1, D)$
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(q_0, D)$ .

q1	X					
q2	X	X				
A		X	X			
B	X		X	X		
C		X	X		X	
D	X	X		X		X
	q0	q1	q2	A	B	C

Odlíšiteľná dvojica :  $(q_1, D)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_1$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(q_1, a) = \{q_0\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $D$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(D, a) = \{B, D\}$
  - Odlíšiteľné dvojice:  $(q_0, B), (q_0, D)$
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_1$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(q_1, b) = \emptyset$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $D$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(D, b) = \{A, C, D\}$
  - Odlíšiteľné dvojice: žiadne
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(q_1, D)$ .

q1	X					
q2	X	X				
A		X	X			
B	X		X	X		
C		X	X		X	
D	X	X		X		X
	q0	q1	q2	A	B	C

Odlíšiteľná dvojica :  $(A, D)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $A$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(A, a) = \emptyset$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $D$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(D, a) = \{B, D\}$
  - Odlíšiteľné dvojice: žiadne
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $A$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(A, b) = \emptyset$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $D$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(D, b) = \{A, C, D\}$
  - Odlíšiteľné dvojice: žiadne
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(A, D)$ .



q1	X					
q2	X	X				
A		X	X			
B	X		X	X		
C		X	X		X	
D	X	X		X		X
	q0	q1	q2	A	B	C



Odlíšiteľná dvojica :  $(C, D)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $C$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(C, a) = \emptyset$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $D$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(D, a) = \{B, D\}$
  - Odlíšiteľné dvojice: žiadne
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $C$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(C, b) = \{B\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $D$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(D, b) = \{A, C, D\}$
  - Odlíšiteľné dvojice:  $(A, B)$ ,  $(B, C)$ ,  $(B, D)$
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(C, D)$ .

q1	X					
q2	X	X				
A		X	X			
B	X		X	X		
C		X	X		X	
D	X	X		X	X	X
	q0	q1	q2	A	B	C

Odlíšiteľná dvojica :  $(B, D)$ .

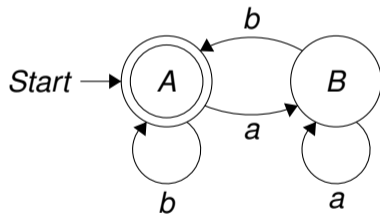
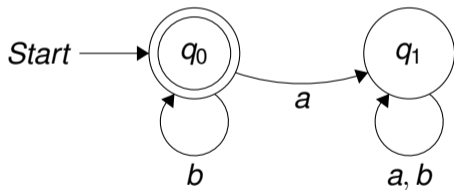
- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $B$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(B, a) = \{A\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $D$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(D, a) = \{B, D\}$
  - Odlíšiteľné dvojice:  $(A, B)$ ,  $(A, D)$
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $B$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(B, b) = \emptyset$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $D$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(D, b) = \{A, C, D\}$
  - Odlíšiteľné dvojice: žiadne
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(B, D)$ .

q1	X					
q2	X	X				
A		X	X			
B	X		X	X		
C		X	X		X	
D	X	X		X	X	X
	q0	q1	q2	A	B	C

Vidíme, že sme vyšetřili všetky dvojice odlišiteľných stavov. Z tabuľky je zrejmé, že neodlišiteľné stavy sú:  $(q_0, A)$ ,  $(q_0, C)$ ,  $(q_1, B)$ ,  $(q_2, D)$ ,  $(A, C)$ . Keďže nastala situácia, že **nie sú odlišiteľné**, t.j. **sú ekvivalentné počiatkové stavy oboch skúmaných automatov**, t.j.  $q_0$  a  $A$ , tak dva automaty sú **ekvivalentné** a akceptujú teda **rovnaké** jazyky.

## Príklad 5

Pre 2 uvedené DKA zistite, či platí, že akceptujú rovnaké jazyky. Nech automat so stavmi  $\{q_0, q_1\}$  je automat  $A_1$ , automat so stavmi  $\{A, B\}$  je automat  $A_2$ . Zistite teda, či  $L(A_1) = L(A_2)$ .



Budeme znovu hľadať ekvivalentné stavy vypíňaním tabuľky:

q1			
A			
B			
	q0	q1	A

Na začiatku ako odlišiteľné stavy označíme tie dvojice, kde jeden stav je akceptačný a druhý je neakceptačný.

q1	X		
A		X	
B	X		X
	q0	q1	A

Odlíšiteľná dvojica :  $(q_1, A)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_1$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(q_1, a) = \{q_0, q_1\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $A$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(A, a) = \emptyset$
  - Odlíšiteľné dvojice: žiadne
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_1$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(q_1, b) = \{q_1\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $A$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(A, b) = \{A, B\}$
  - Odlíšiteľné dvojice:  $(q_1, A), (q_1, B)$
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(q_1, A)$ .



q1	X		
A		X	
B	X	X	X
	q0	q1	A

Odlíšiteľná dvojica :  $(q_1, B)$ .

- Vstupný symbol:  $a$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_1$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(q_1, a) = \{q_0, q_1\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $B$  na  $a$ :  $\delta^{-1}(B, a) = \{A, B\}$
  - Odlíšiteľné dvojice:  $(q_0, A), (q_0, B), (q_1, A), (q_1, B)$
- Vstupný symbol:  $b$ :
  - Z akých stavov vieme ísť do  $q_1$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(q_1, b) = \{q_1\}$
  - Z akých stavov vieme ísť do  $B$  na  $b$ :  $\delta^{-1}(B, b) = \emptyset$
  - Odlíšiteľné dvojice: žiadne
- Ak sme našli nové odlíšiteľné dvojice, zaznačíme do tabuľky. Navyše zaznačíme, že sme vyšetrili dvojicu  $(q_1, B)$ .

q1	X		
A	X	X	
B	X	X	X
	q0	q1	A

Vidíme, že v tomto momente môžeme skončiť, lebo **všetky stavy sú vzájomne odlišiteľné**. Ďalšou analýzou už nemôžeme dostať nič navyše. Vidíme, že počiatkové stavy oboch automatov, t.j.  $(q_0, A)$  sú **odlišiteľné** a teda jazyky oboch automatov určite **nie sú rovnaké**.

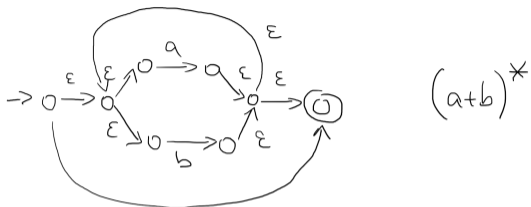
## Príklad 6

Nech sú 2 regulárne jazyky dané regulárnymi výrazmi:  $(a + b)^*$  a  $(a^*b^*)^*$ .  
Predstavujú tieto 2 regulárne výrazy tie isté jazyky?

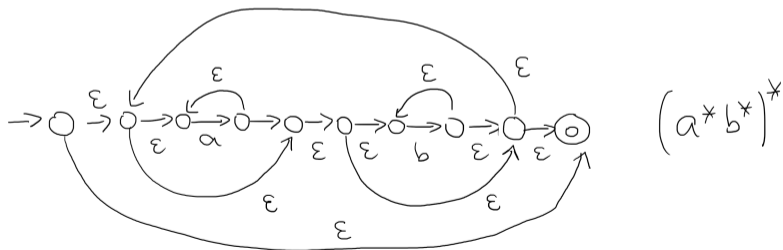
Jeden zo spôsobov, ako to zistiť, je previesť tieto 2 regulárne výrazy na ekvivalentné DKA a následne porovnať, či tieto DKA akceptujú tie isté jazyky.



$\epsilon$ -NKA pre regulárne výrazy sú na obrázku:

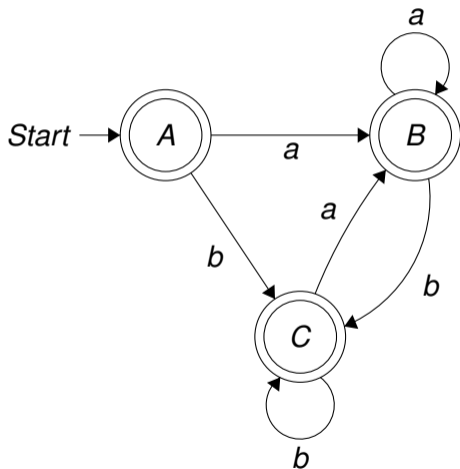
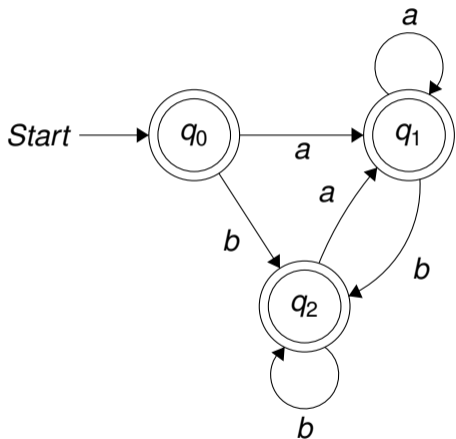


$(a+b)^*$



$(a^*b^*)^*$

Keď z nich odvodíme ekvivalentné DKA, dostaneme nasledovné 2 DKA (stavy som označil pre odlíšenie oboch automatov):



Ak teraz urobíme ekvivalenciu stavov, tak vyplníme tabuľku:

q1					
q2					
A					
B					
C					
	q0	q1	q2	A	B

V prvom kroku by sme ako odlišiteľné stavy označili tie dvojice, kde jeden stav je akceptačný a druhý nie.

Avšak v aktuálnom automate sú všetky stavy akceptačné! To znamená, že hneď na začiatku sme nedostali žiadne odlišiteľné dvojice. V podstate tak algoritmus hneď končí a zisťujeme, že všetky stavy sú vzájomne ekvivalentné.

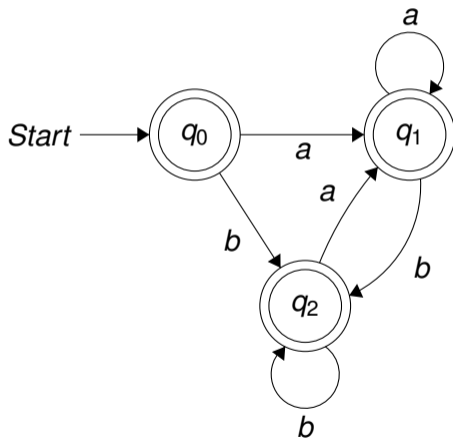
Zároveň to však znamená, že aj  $(q_0, A)$  sú ekvivalentné, čo znamená, že oba DKA akceptujú **rovnaké** jazyky. Tým sme zároveň dokázali, že aj regulárne výrazy  $(a + b)^*$  a  $(a^*b^*)^*$  popisujú **tie isté jazyky**.



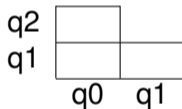


## Príklad 7

Nájdite minimálny DKA ekvivalentný k zadanému DKA:



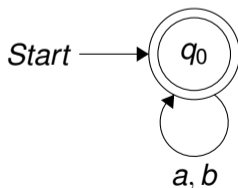
Minimálny DKA zostrojíme tak, že v zadanom DKA vyšetříme, ktoré stavy sú ekvivalentné. Následne tie stavy, ktoré sú vzájomne ekvivalentné, zlúčime do 1 stavu. Preto najprv znovu vyšetříme ekvivalenciu stavov v tomto DKA:



V tomto automate sú všetky stavy akceptačné, takže nemáme žiadne odlišiteľné stavy. Preto tabuľka ekvivalencie vyzerá:

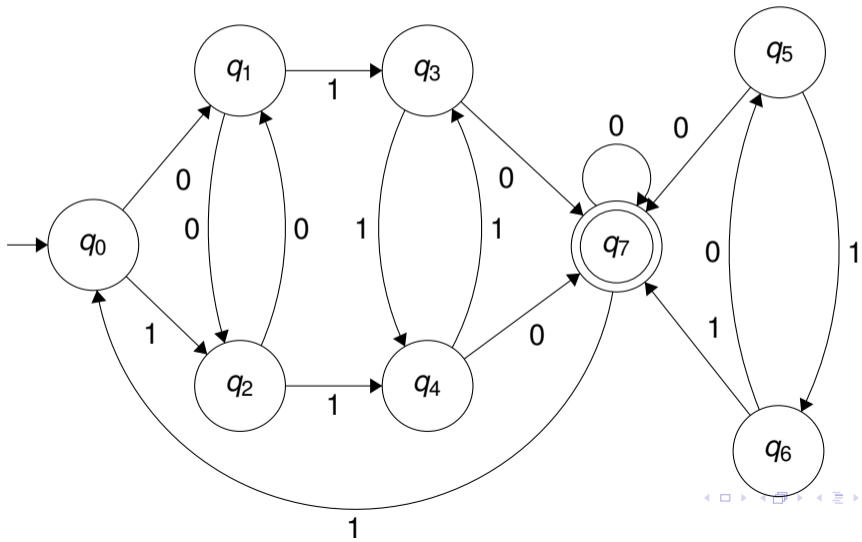
q2		
q1		
	q0	q1

To znamená, že ekvivalentné stavy sú  $(q_0, q_1)$ ,  $(q_1, q_2)$ ,  $(q_0, q_2)$ . Čiže všetky 3 stavy sú navzájom ekvivalentné a vieme ich nahradiť 1 stavom a dostávame výsledný minimálny DKA pre jazyk  $(a + b)^*$ :



## Príklad 8

Nájdite minimálny DKA ekvivalentný k DKA:



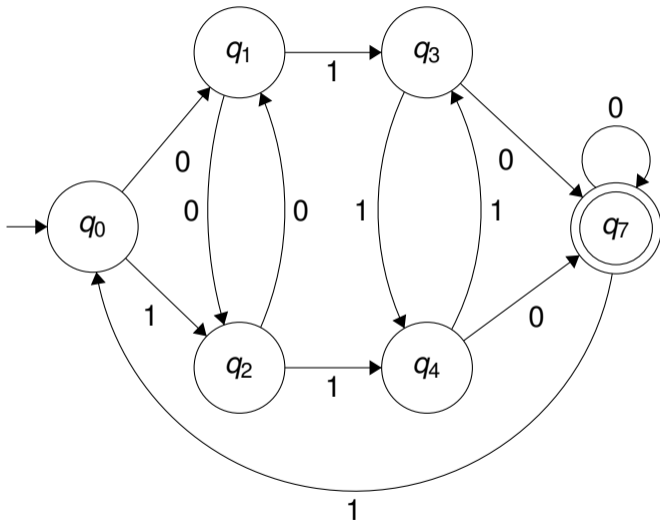
Pri minimalizácii okrem hľadania ekvivalentných stavov musíme spraviť na začiatku ešte jeden krok - v predchádzajúcom príklade nebol potrebný. Musíme z DKA najprv odstrániť nedosiahnuteľné stavy. Dosiahnuteľné stavy v tomto automate sú:

- $q_0$  lebo je počiatočný
- $q_1, q_2$  lebo sa do nich dá priamo dostať z  $q_0$
- $q_3, q_4$  lebo sa do nich dá priamo dostať z  $q_1, q_2$  o ktorých sme zistili, že sú dosiahnuteľné
- $q_7$  lebo sa doň dá dostať alebo z  $q_3$  alebo z  $q_4$
- A nič viac

Stavy  $q_5, q_6$  sú teda nedosiahnuteľné. Tým pádom nijako neprispievajú k akceptácii reťazcov a môžeme ich odstrániť.



A na tomto DKA teraz vykonáme hľadanie ekvivalentných stavov:



Tabuľka, ktorú budeme vyplňať:

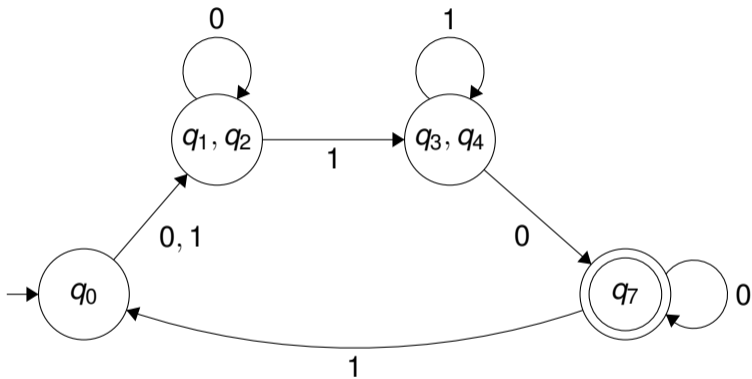
q1					
q2					
q3					
q4					
q7					
	q0	q1	q2	q3	q4

Bez uvádzania výpočtov, výsledná tabuľka ekvivalencie stavov vyzerá nasledovne:

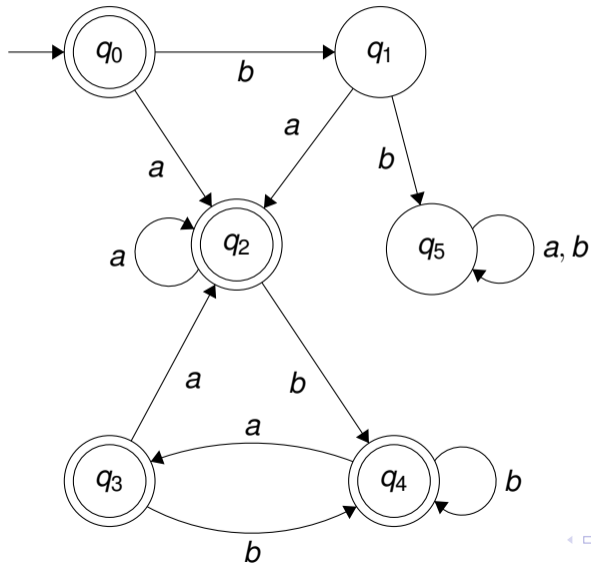
q1	X				
q2	X				
q3	X	X	X		
q4	X	X	X		
q7	X	X	X	X	X
	q0	q1	q2	q3	q4

Stavy sa teda dajú rozdeliť do blokov, v ktorých sú ekvivalentné stavy:  $\{q_0\}$ ,  $\{q_1, q_2\}$ ,  $\{q_3, q_4\}$ ,  $\{q_7\}$ . Tieto 4 bloky budú predstavovať stavy výsledného minimálneho DKA.





## Príklad 9



Na začiatok zistíme, ktoré stavy sú dosiahnuteľné:

- Počiatočný stav  $q_0$  je vždy dosiahnuteľný
- Z  $q_0$  vieme dosiahnuť  $q_1, q_2$
- Z  $q_1$  vieme dosiahnuť  $q_5$
- Z  $q_2$  vieme dosiahnuť  $q_4$
- Z  $q_4$  vieme dosiahnuť  $q_3$
- Takže **všetky** stavy v automate sú dosiahnuteľné.
- Preto v tomto kroku neodstránime žiaden stav a pristúpime k hľadaniu ekvivalentných stavov.



Tabuľka:

q1					
q2					
q3					
q4					
q5					
	q0	q1	q2	q3	q4

Najprv doplníme X všade tam, kde máme kombinácie akceptačných a neakceptačných stavov, t.j. dvojice, o ktorých s istotou vieme, že sú odlíšiteľné.

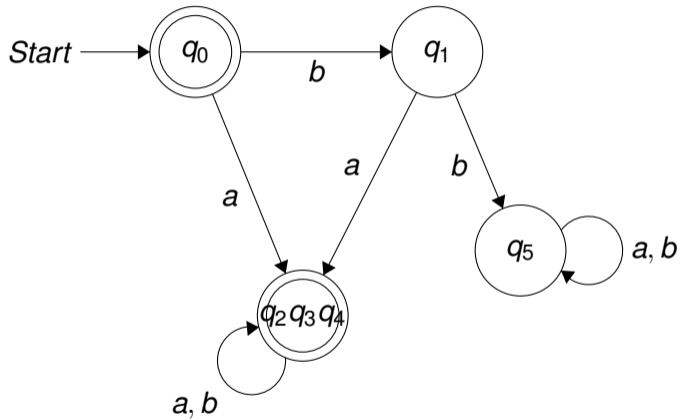
q1	X				
q2		X			
q3		X			
q4		X			
q5	X		X	X	X
	q0	q1	q2	q3	q4

Postupne by sme znovu spracúvali dvojice odlišiteľných stavov. Medzivýpočty vynechám a uvádzam výsledok: výsledná tabuľka ekvivalencie

q1	X				
q2	X	X			
q3	X	X			
q4	X	X			
q5	X	X	X	X	X
	q0	q1	q2	q3	q4

Vidíme, že bloky ekvivalentných stavov sú:  $\{q_0\}$ ,  $\{q_1\}$ ,  $\{q_2, q_3, q_4\}$ ,  $\{q_5\}$ . Všimnite si, že v jednom bloku máme až 3 stavy navzájom ekvivalentné:  $q_2, q_3, q_4$  sa teda všetky 3 dajú nahradiť jedným stavom!

Výsledok:



# Použitá literatúra

- 1 Hopcroft, Motwani, Ullman - Introduction to Automata Theory, Languages and Computations, 3rd Ed.